

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1996/53

Karar Sayısı : 1996/31

Karar Günü : 3.9.1996

R.G. Tarih-Sayı :R.G.'de yayımlanmamıştır. (Red)

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Nevşehir Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 1.3.1926 günlü, 765 sayılı "Türk Ceza Kanunu"nun 434. maddesinin ikinci fıkrasının, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Sanığın, rızasıyla kaçırıp ırzına geçerek kızlığını bozduğu mağdureyle evlenmesi üzerine Cumhuriyet Başsavcılığı'nın "Mağdure ile sanığın resmî nikâhla evlenmiş bulunmaları nedeniyle Türk Ceza Kanunu'nun 434/1. maddesi gereğince sanık hakkındaki kamu davasının teciline karar verilmesi ..." istemiyle açtığı kamu davasına bakan mahkeme, Türk Ceza Yasası'nın 434. maddesinin ikinci fıkrasını Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı görerek, iptali istemiyle, doğrudan Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenen Yasa Kuralı

1.3.1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 434. maddesinin iptali istenilen ikinci fıkrası şöyledir :

"MADDE 434- (Değişik 11.6.1936-3038/1 md)

...

Müruru zaman haddine kadar erkek tarafından haksız olarak vukua getirilmiş bir sebeple boşanmaya hükmedilirse takibat yenilenir. Evvelce hüküm verilmiş ise ceza çektirilir.

..."

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

İptal istemine gerekçe yapılan Anayasa kuralları şunlardır :

1. "MADDE 2.- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir."

2. "MADDE 10.- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, itiraz yoluna başvuran Mahkemenin, iptalini istediği kuralın bakmakta olduğu dâvada uygulanıp uygulanamayacağı sorunu öncelik taşıdığından, ilk inceleme raporu, dâva dosyası ve ekleri, iptali istenilen Yasa ve dayanan Anayasa kurallarıyla bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra bu konu öne alınarak gereği düşünüldü :

Anayasa'nın 152., 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 28. maddesi gereğince, bir dâvaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görür ya da taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa o kuralın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Burada sözü edilen "uygulanacak yasa kuralı" bakılmakta olan dâvayı yürütmeye, uyuşmazlığı çözmeye ve sona erdirmeye yarayacak kurallardır.

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre kaçırılan ve alıkonulan mağdure ile sanığın sonradan evlendikleri ve yargılama sırasında evliliklerinin sürdüğü anlaşılmaktadır.

Türk Ceza Yasası'nın 434. maddesinin itiraz konusu ikinci fıkrasının bu dâvada uygulanabilmesi için, tarafların boşanmış olmaları gerektiğinden iptali istenilen kuralın bakılmakta olan dâvada, bu aşamada, uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

V- SONUÇ

İtiraz konusu kuralın bakılmakta olan dâvanın bu aşamasında uygulanma olanağı bulunmadığından mahkemenin yetkisizliği nedeniyle başvurunun REDDİNE,

3.9.1996 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Ahmet N. SEZER	Samia AKBULUT
Üye	Üye	Üye
Haşim KILIÇ	Yalçın ACARGÜN	Sacit ADALI

Esas Sayısı : 1996/53
Karar Sayısı : 1996/31

Üye

Ali HÜNER

Üye

Lütfi F. TUNCEL

Üye

Mustafa YAKUPOĞLU

Üye

Nurettin TURAN

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU